

DOCTRINA

DE BENEDICTIONIBUS.

Quanta sit virtus, et utilitas et necessitas sacrarum benedictionum facile quis videre potest in sacra pagina, in *Martino del Rio*, et præcipue in *Canon. Instit. Bened. XIV.* Non est ergo cur in hac re ostendenda immoremur, sed tantum licebit passim notare, quid benedictionis nomine intelligatur? Benedicere, juxta *D. Thomam*, trifariam potest evenire, scilicet enuntiative, optative et imperative.

Benedictio enuntiativa, quæ fit laudando, est quam Deo tribuimus, cum toties ipsum benedicimus et laudamus, secundum illud *Psalmi XXXIII: Benedicat Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.*

Benedictio optativa, quæ fit aliquod bonum optando et precando, secundum illud *Psalmi CXXVII: Benedicat tibi Dominus ex Sion, et videoas bona, etc.*, est quam homo homini dare solet non laudando solum, sed aliquod etiam bonum adprecando.

Benedictio imperativa, quæ fit imperando et operando effectus intentos, est quam dat solus Deus per se, vel per Ministros suos, et operatur prædictos effectus. Hanc quandoque Deus dedit per seipsum, ut patet *Gen. c. I, v. 28: Benedixitque illis Deus et ait, etc.*: quandoque vero per suos servos, ut *Josue, c. XXIV, v. 10: Per illum benedixi vobis, et liberari vos;* et ita pluries benedixisse liquet ex sacris literis, et hodie Deus in Ecclesia benedit per Pontifices

et Sacerdotes. Hujus autem generis sunt benedictiones in hac compilatione annotatae.

Hæc Benedictio, quæ à Deo datur per Ministros suos, etiam duplex est, una scilicet, quæ datur à puro homine propter meritum sanctitatis, in quo Christus per gratiam inhabitat, sicuti est illa, quæ à sanctis viris peti consuevit; et alia quæ datur propter meritum Christi alicui instrumentaliter applicatum, et in hac danda requiritur Ordo sacer, non autem sanctitas necessario; quæ quidem potest esse vel personarum, ex. gr. Abbatum, Virginum, Sponsorum, Militum, populi etiam, etc., vel rerum seu locorum, ex. gr. Aquæ, Vini, Olei, Ceræ, Cinerum, Palmarum, Vestium, Våsorum, Altarium, Ecclesiarum, Dotorum, Agrorum, et hujusmodi.

His prælibatis dicendum est, Benedictionem istam sumi hic pro prece, qua ecclesiastico more rebus ipsis specialis sanctitas impertitur, ita ut in usus profanos illæ deinde transferri non possint; et dicitur constitutiva, cum per ipsam sive res sive personæ divino cultui destinantur, cujusmodi sunt benedictiones Aquæ, Vestium Sacerdotialium, Mapparum Altaris, Corporalium, Vasculi pro sacrosancta Eucharistia, etc.; dicitur tandem et est invocativa, cum per eam à Deo vel rebus vel personis imploratur divinum auxilium, et ejusmodi sunt benedictiones Agni in Paschate, ovorum, panis, novorum fructuum, cuiuscumque comestibilis, candelarum, loci, domus, etc.

His precibus flagitat à Deo Ecclesia, ne dæmones vel homines rebus ad gloriam Dei et usum hominis conditis abutantur. Eo sensu benedit Ecclesia domos, naves, aquam maris, fluminum et fontium, agros, vineas, thalamum nuptiale, pannos quibus infantes involvuntur, arma et vexilla bellica, vestes, baculos peregrinorum, omnem ciborum genus, etc. His benedictionibus precatur Ecclesia, ut iis omnibus utantur homines ad Dei gloriam, suamque salutem, nec dæmonum fraudibus circumveniantur et deludantur.

Precibus his et ritibus sacris Ecclesia applicat homines alicui officio, vel ad aliquam evexit dignitatem, datque iis solemní ritu officii ejus vel dignitatis insignia, precaturque Deum, ut ad ipsius Dei laudem, suamque et proximi salutem electus suo munere fungatur. Eo sensu benedit Ecclesia Abbates, Abbatissas, Virgines, Milites, etc. Huc referri quoque potest coronatio imperatorum, regum et reginarum.

His precibus et ritibus sacris Ecclesia res quasdam ab usu profano ad usum sacrum transfert. Eo sensu benedictuntur Ecclesiæ, Oratoria, Cœmeteria, Cruces, Campanæ, Altaria, Vasa, Ornamenta, Linteamina, Vests, Aqua, Sal, Oleum, quidquid denique in usum sacrum assumitur. Si autem ad has benedictiones Sacrum Chrisma, vel oleum adhibetur, benedictio hæc *consecratio* appellatur: proinde Ecclesiæ, Altaria, Calices, Patenæ Deo dicuntur consecrari. Homines Baptismo, Confirmatione, Ordinatione Deo consecrantur.

His precibus et ritibus aliquando petit Ecclesia, ut Deus virtutem Sancti Spiritus effundat in res inanimas, ut per eas effectus aliqui divini præter naturæ ordinem producantur. Hoc petit in benedictione aquæ baptismalis, sacri olei, et chrismatis, quæ sunt materia Sacramentorum. Hoc petit etiam in benedictione salis et aquæ, quibus constat aqua lustralis, quæ benedicitur singulis Dominicis diebus. Hoc petit Summus Pontifex quotannis in benedictione agrorum cereorum. Hoc quotidie petitur in benedictione rosariorum, scapularium, numismatum, aliorumque hujusmodi, quorum benedictione satisfit piæ populorum devotioni. Ejusmodi tandem benedictionibus petit à Deo Ecclesia, ut qui his rebus pie et fideliter usi fuerint, effectum Ecclesiæ precibus designatum consequantur.

Timendum ne est aliquid superstitionis inesse in usu benedicendi res insensibles ad producendos per eas effectus aliquos præter naturæ ordinem? Si quis putaret absque virtute et potentia divina fieri posse, ut res istæ tales

effectus producant, tunc superstitionis foret ejusmodi cogitatio. Nihil autem est quod superstitionem sapiat, si existimemus cum Ecclesia his rebus non propria virtute, sed virtute et potentia Dei posse aliquid praeter naturae ordinem effici. Fide credimus virtutem hanc divinitus inesse illis rebus, quae sunt materia Sacramentorum, si forma materiae applicetur. De ceteris rebus hoc unum credit Ecclesia, nimis posse Deum illis vim divinam infundere, ad remunerandam fidem eorum qui iis utuntur cum debita reverentia his rebus, quas Ecclesia suis orationibus benedixit et consecravit.

Origo harum benedictionum, quae fiunt per verba Sacerdotis, addito signo Crucis, absque ullo dubio ab Apostolis est; neque desunt, qui hanc causam illud Apost. Pauli explicant ep. II, ad Tim. c. II, v. 13: *Formam habe sanctorum verborum, quae à me audisti: sanorum, hoc est, quae sanare possunt creaturas sive insensibiles sive sensibiles.* Hoc clarius habetur ex his verbis ejusdem Apost. I, ad Tim. c. IV, v. 4 et 5: *Omnis creatura Dei bona est, et nihil rejiciendum quod cum gratiarum actione percipitur: sanctificatur enim per verbum Dei et orationem.* Hic loquitur de cibis, atque nullum ex iis esse rejiciendum ut natura sua malum, omnis enim Dei creatura natura sua bona est: at quoniam peccato factum est, ut dæmones vel homines creaturis abutantur ad malum, ideo eas verbo Dei et oratione sanctificari, id est, precibus et benedictionibus effici, ut illæ Dei gloriae serviant secundum intentionem Creatoris.

Erat ergo temporibus Apostolicis hoc in usu positum, ut orationes funderentur super res omnes hominum usui servientes. Orationes autem illas benedictiones appellamus, quarum perpetuum usum probant et omnium sæculorum scripta, et Euchologia seu libri rituales omnium omnino Ecclesiarum tam Orientis quam Occidentis.

Licet harum benedictionum Presbyteri ex potestate sui Ordinis sint adæquati Ministri, ut ex dictis constat et ex c. *Perfectis ad Presb. dist. 23*, ubi dicitur, *ad Presbyterum*

pertinet benedicere dona Dei; tamen non omnes res possunt benedicere. Quædam enim sunt benedictiones Sacerdotibus permisæ, quædam vero Episcopis reservatae.

Sunt equidem benedictiones, quæ fieri possunt à quolibet Presbytero sine speciali Episcopi licentia; qualis est benedictio aquæ lustralis, domorum, navium, ignis, seminis, ciborum, cinerum, cereorum, ramorum, agrorum, ceterorumque hujusmodi.

Sunt benedictiones quædam de jure mere parochiali, quæ privative ad Parochos spectant, queaque proinde fieri non possunt à quolibet Sacerdote nisi de ipsorum vel Ordinarii licentia; qualis est benedictio fontis baptismalis, nubentium, et aspersio salis et aquæ per domos in hebdomada Sancta.

Sunt benedictiones et consecrations quædam solis Episcopis reservatae ex institutione Christi, qualis est ordinatio Presbyterorum et Episcoporum, et administratio ordinaria Sacramenti Confirmationis.

Sunt quædam quæ ex traditione Apostolica multis firmata Conciliorum canonibus solis etiam competunt Episcopis; qualis est benedictio SS. oleorum et Chrismatis.

Sunt quædam quæ ex institutione Ecclesiæ solis quoque reservantur Episcopis ob eminentiam pontificiae dignitatis et honoris, vel jurisdictionis, vel solemnitatis causa; qualis est dedicatio Ecclesiæ, consecratio altarium, calicum, patenarum; benedictio Abbatum, Abbatissarum, Regum; consecratio Virginum; benedictio novorum militum, armorum, et vexillorum bellicorum, etc., quæ tamen concedi possunt Presbyteris ex indulto et privilegio Ecclesiæ.

Denique ad disciplinæ ecclesiasticæ custodiam, ne quid fiat inordinatum, ne abusus irrepant, reservantur Episcopis benedictiones quædam, quas, licet minus solemnes, fieri tamen non expedit nisi vel ab Episcopo, vel à Sacerdote delegato. quales sunt benedictio minus solemnis Ecclesiæ, benedictio oratoriæ, cœmterii, campanæ, Sacerdotalium indumentorum, linteaminum sacri altaris, cor-

poralium, sacerorum vasorum, tabernaculi seu vasculi pro servanda sacrosancta Eucharistia, novae Crucis quæ palam exponenda est, imaginum quæ publico item cultui exponuntur, et ceterorum id genus. Ne quid ergo benedicitur in usum Ecclesiæ contra canones, quod parum debeat, quod non sit recte dispositum, quod non sit suis omnibus numeris absolutum, reservat Ecclesia benedictiones istas Episcopis, qui singulis mature perspectis et cognitis, vel per se, vel per delegatos Sacerdotes, quorum notam habent probitatem et in illis rebus peritiam, res benedicendas benedicunt, non benedicendas respuant.

In controversiam hic posset revocari, an Episcopus pro Sacerdotalium indumentorum benedictione, licet sacram Chrisma non adhibeat, simplici Sacerdoti facultatem committere possit? quam nonnulli à Summo tantum Pontifice, alii vero etiam ab Episcopo tradi posse concedunt. Ad hujus solutionem, en verba Bened. XIV, instit. 21, num 10: «Ut omnem dubitationem exuamus; et cum amplius viginti annis Sac. Rit. Congreg. interfuerimus, ac supplices Episcoporum libellos audiverimus, ut simplifices Sacerdotes pro hujusmodi vestium benedictione diligere sibi fas esset, die 17 Januarii hujus anni, Nos quoque ad ipsam configimus, ac delegandi facultatem satis amplam obtinuimus, quæ ad quinquennium protrahitur, novoque privilegio diutius prorogari potest.» In sequenti num. 11 sic prosequitur: «Quamobrem juxta acceptam facultatem eorum benedictionem et consecrationem Nobis reservamus quæ sacram unctionem exigunt, ut præcipit Sacr. Congregatio, quæ facultatem tantum elargita est subrogandi alium Sacerdotem pro benedictione illius superlectilis, quæ sacro Chrismate non oblitinitur.» Et num. 14 sic concludit: «Itaque cum illud certum teneamus, jussu Sedis Apostolicæ benedictionem vestium, et vasorum consecrationem simplici Sacerdoti committi non posse...» Revera cum Sedes Apost. Magistra Rituum appellanda sit, Summusque Pontifex caput sit et universalis Ecclesiæ pas-

tor, benedictiones potest reservare, et Sacerdotibus facultatem pro illis impertiri.

Ad hæc elucidanda operæ pretium erit apponere hic in fine aliqua circa benedictiones STATUTA ET

DECRETA SCITU DIGNA.

Benedictio in qua intervenire debet sacra unctione est Ordinis Episcop.; ideoque simplici Sacerdoti committi non potest. Sic declaravit Sac. Congreg. in Brixiens. 9 Octob. 1610, et in Imolen. 14 Nov. 1615.

Paramenta Ecclesiastica et ornamenta omnia tam Ministeriorum quam altaris sunt per Episcopum benedicenda. C. Vestimenta 42 de consecr. dist. 1, ita ut simplices Sacerdotes illa benedicere non possint neque ex delegatione, et permissione Episcopi, nisi ad hoc habeatur speciale privilegium Sedis Apostolicæ. Sac. Cong. Rit. 9 Oct. 1610, in Brixiens., in Tridentina 7 Aug. 16, 21, et in Caput aquens 20 Julii 1630.

Vestes et paramenta sacra debent esse munda, honesta et benedicta: et sine ipsis celebrare regulariter et sine justa causa est peccatum mortale. Can. Vestimenta 42.

Paramenta ecclesiastica et sacra execrantur, et benedictionem amittunt, ac nova indigent, quando ita franguntur, et in eo statu ponuntur, ut non possint amplius decenter inservire usui sacro, cui fuerant deputata aut non amplius priorem figuram retineant. Hinc stola facta de planeta benedicta debet iterum benedici. Barbosa lib. 5 Jur. Eccles. Univers. cap. 2, num. 36, et Bened. XIV, inst. eccl. 21, n. 12.

Benedicere Pyxides possunt singuli, quibus est concessum posse benedicere paramenta et ornamenta ecclesiastica, quia in eorum benedictione Sacrum Chrisma non exigitur. Rub. Pontif. Rom. de bened. Vascul. pro conserv. SS. Eucharist.

Simplex Sacerdos, tantum ex privilegio Sedis Aposto-

licæ , potest Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare: Et tunc debet uti ritu in pontificali præscripto , et cum aqua ab Episcopo ad hunc usum rite benedicta. *Ritual. Rom., et Sac. Rit. Cong. in Placentina 19 Maii 1607, in respon. ad 10 dubium.*

Ex præcepto Pontificalis Romani Campanæ Ecclesiæ rum benedici debent, antequam in campanili collocentur. *Bened. XIV, inst. eccles. 47, num. 58.*

Solus Episcopus jus habet campanas benedicendi cum adhibenda sit sacra unctione , et ideo inferioribus Episcopo committi non potest nisi ex speciali Indulso Papæ. *Bened. XIV, loco cit. et Sac. Rit. Congreg. in Majoricen. 19 Aprilis 1687.*

Verum simplex seu minus solemnis Ecclesiæ, Coemeterii et Campanæ benedictio, in qua non fit talis unctione , fieri potest à quolibet Sacerdote ex delegatione seu de licentia Ordinarii vel Vicarii Generalis. Ita ex Rituali Romano et aliis , et etiam *Sac. Rit. Cong. in Camaracens. 9 Februarii 1608.*

Trina benedictio ab Episcopis et Archiep. dumtaxat datur potest in locis sibi subjectis. *Bened. XIV, tom. 2, Const. 48, incip. Exemplis.*

Benedictio nubentium fieri debet à proprio Parocho, non autem ab alio Sacerdote, nisi de ipsius Parochi, vel Ordinarii licentia. *Concil. Trident. sess. 24, cap 1 de reformat.*

Parochi alieni, et alii Sacerdotes, sive sacerdotes, sive regulares, benedicentes in nuptiis alienos sponsos sine licentia Parochi, vel Ordinarii incurruunt suspensionem. *Id. Concil. loc. cit.*

An benedictiones et distributiones Candelarum, cinerum et Palmarum sint de juribus mere parochialibus? Et responsum fuit: Negative. *Sac. Rit. Cong. 10 Decem. 1703, Urbis et Orbis.*

An benedictiones mulierum post partum, fontis baptismalis, ignis, seminis, ovorum et similium sint de juribus mere parochialibus? Et responsum fuit: Negative; sed

benedictiones mulierum , et fontis baptismalis fieri debere à Parochis. *S. R. C. 10 Decem. 1703.*

Aspersiones domorum in Sabbato sancto Paschæ Resurrectionis spectant ad Parochos privative quoad Ecclesiæ Clericos. Sic *Barbosa de off. et potest. Parochi, cap. 12, n. 11 et 12*, ubi refert, *Sac. Cong. Conc. sub die 23 Nov. 1616* decrevisse Regulares non posse in Sabbato sancto benedicere domos.

An functiones omnes Hebdomadæ Sanctæ sint de juribus mere parochialibus? Et responsum fuit: Negative prout jacet *S. R. C. 10 Decem. 1703, Urbis et Orbis.*

Benedictiones animalium in die festo S. Antonii Abb. dare, et oblationes recipere ab aliis Capellanis et Rectoribus aliarum Ecclesiarum intra fines Parochiæ existentium , nec prohibere, nec impedire valet Parochus , quia inter functiones parochiales ista benedictio non consumatur. *Sac. Conc. Episc. et Regul. in Fulginat. 25 Maii 1685, et in Tudertina 18 Nov. 1695, et Sac. Cong. Concil. in Rennaten. 12 Nov. 1695.*

Benedictio Crucis , Altarium et Processionum potest fieri private non solemniter à quolibet simplici Sacerdote, et tales crucis non sunt benedicendæ de præcepto. *Sac. Rit. Cong. 12 Julii 1704.*

Benedictiones cum Reliquiis non esse improbandas, quidquid dicant nonnulli , ex praxi etiam Romæ recepta probatur. *Bened. XIV, inst. eccles. 47, n. 26.*

Confraternitates , Congregationes , vel Sodalitates SS. Rosarii, Cordigerorum, Corrigiatorum S. Augustini, Scapularis S. Mariæ de Carmelo, et aliæ aliis Regularibus concessæ erigi et institui debent à suis respective Superioribus; et ad ipsos spectat habitus tradere , ac scapularia et coronas benedicere, non vero ad quemlibet Sacerdotem nisi ex eorum concessione seu licentia. Ita ex variis Const. Apost. et præcipue *Clementis VIII, incip. Quæcumque; Pauli V, incip. Nuper; Sixti V, Divinae Charitatis; Clementis X, Dum felicis, et Innocentii XI, Exponi Nobis.*

Benedictiones præter eas, quæ in Ecclesia receptæ sunt, in sacris ritibus non admittantur. *Bened. XIV, tom. I, Const. 89, incipit, Inter Omnigenas, § 18.*

Ex omnibus hucusque dictis satis habemus, venerande Sacerdos, Benedictionis esse, divisionem, Ministrum, et originem, pariterque ex illis inferre possumus quam prudenter, quam recte et reverenter benedictiones à nobis sint facienda.

REGULÆ GENERALES,

PRÆ OCULIS HABENDÆ IN BENEDICTIONIBUS FACIENDIS.

1. Noverit Sacerdos, quarum rerum benedictiones ad ipsum, et quæ ad Episcopum suo jure pertineant, et pro quibus superioris facultate indigeat, ne majoris dignitatis munera temere aut imperite umquam usurpet propria auctoritate.
2. Caveat, ne benedictionis causa ponat aliquid indecens super Altare, veluti esculenta; sed quod ejusmodi est, ponatur super mensam commodo loco decenter paratum.
3. Cum Sacerdos aliquid benedicturus est, habeat ministrum adstantem cum vase aquæ benedictæ et aspergillo, cum hoc libello, seu alio, et duobus cereis accensis.
4. In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo, et stola regulariter alba, aliquando violacea utatur; nam color albus designat puritatem communicandam rebus benedicendis; violaceus autem adhibetur congrue in benedictione conjuncta cum exorcismis ad effugandos dæmones, unde ad aquam benedicendam eo colore utimur. Potest tamen adhiberi stola coloris temporis convenientis; ut dicitur in *Rubricis Ritualis Romani*.

5. Stando semper benedicat Sacerdos, aperto capite manibusque junctis, ni cum ipsis liber sit tenendus.

6. In principio cuiusque benedictionis dicat: *y. Ad-*

jutorium nostrum in nomine Domini. ¶. Qui fecit cœlum et terram. ¶. Domine, exaudi orationem meam. ¶. Et clamor meus ad te veniat. ¶. Dominus vobiscum. ¶. Et cum spiritu tuo, et attente, reverenter ac devote legat benedictionis verba.

7. Deinde dicatur oratio propria, una, vel plures, prout suo loco notatum fuerit; manuque formetur Crucis signum, ubi est nota haec ✕.

8. Postea aqua benedicta rem aspergat in fine ter, hoc est in medio, à dextris, et à sinistris; et ubi notatum fuerit, pariter incenset, nihil dicendo.

TITULUS I.

DE VARIIS BENEDICTIONIBUS RERUM NON RATIONABILUM.

Benedictiones quæ in hoc titulo I continentur fieri possunt à quolibet simplici Sacerdote.

ORDO AD FACIENDAM AQUAM BENEDICTAM.

(Ex Missali Rom.).

Diebus Dominicis, et quomodocumque opus fuerit, præparato sale et Aqua munda benedicenda in ecclesia, vel in sacristia, Sacerdos superpelliceo et stola violacea indutus, primo dicit:

¶. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
¶. Qui fecit cœlum et terram.

Deinde absolute incipit exorcismus salis.

Exorcizo te, creatura salis, per Deum ✕ vivum, per Deum ✕ verum, per Deum ✕ sanctum: per Deum, qui te per Eliseum Prophetam in aquam mitti jussit, ut sanaretur sterilitas aquæ: ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium, et sis omnibus sumentibus te sanitas animæ et corporis: et effugiat atque discedat à loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia et ne-